

50^e Jaargang

Dinsdag 7 juli 2015

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering
van de handhaving
van de oude
Gereformeerde beginselen

Meditatie Ambtelijke praktijk

Kerkelijk actueel

Voor de jeugd Sprekend verleden

Zoeken en vinden

“Die Mij vroeg zoeken, zullen Mij vinden” [Spr. 8: 17b]

“Zij zullen Mij vroeg zoeken, maar zullen Mij niet vinden” [Spr. 1: 28b]

Je zou kunnen zeggen dat de Heere Jezus in Zijn Bergrede de woorden van de Spreukendichter citeerde. “Bidt en u zal gegeven worden. Zoekt en gij zult vinden. (...) Want een iegelijk die bidt, die ontvangt, en die zoekt, die vindt...” Het is een opmerkelijke belofte en tegelijkertijd een dringend woord van de Heere, door de dienst van Salomo: “Die Mij vroeg zoeken, zullen Mij vinden!”

Zoeken – dat veronderstelt dat we iets kwijt zijn. De Heere zoeken, dat wijst erop dat we de Heere kwijt zijn. Is dat zo? Het is zo. We zijn de Heere kwijt. Sinds het verloren paradijs zijn we los van onze Schepper. De Heere had de mens geschapen om in nauwe verbinding met Hem te leven. Om in Zijn dienst te staan. Opdat wij God, onze Schepper, zouden kennen, Hem van harte zouden liefhebben en met Hem in de eeuwige zaligheid zouden leven, om Hem te loven en te prijzen. Dat was onze bestemming. Ons doel. Maar we zijn doel-missers geworden. De vraag is wel of we de Heere ook daadwerkelijk missen. Of we leven met het besef van dat gemis. Van nature helemaal niet. De dwaze mens meent het wel zonder de Heere te kunnen stellen. Maar in Zijn ontferming neemt de Heere daar geen genoegen mee. Hij die Adam en Eva opzocht, roept nog steeds. Hij roept de mens op om Hem te zoeken.

Wie zijn het die geroepen worden? Allen tot wie Zijn Woord komt, wie dan ook. “Tot u, mannen, roep Ik en Mijn stem is tot de mensenkinderen.” Zelfs de slechten en de zotten. Niemand is te gering en niemand is te verloren om geroepen te worden de Heere te zoeken. Het is wel zaak om erop te letten, dat aan dat roepen een voorwaarde wordt verbonden: “Die Mij vroeg zoeken...” Vroeg..., wat wordt daarmee bedoeld? In onze kindse en jeugdige dagen? Ja, het is een groot voorrecht wanneer we als we nog jong zijn, de Heere zoeken. Voor hen is het Koninkrijk der hemelen, heeft de Heere Jezus gezegd. Toch betekent het meer. Onze genadetijd is niet voorbij wanneer we volwassen zijn geworden. Letterlijk staat er: die Mij ’s morgens vroeg zoeken. Dat is dus: met een bijzondere ijver, ernstig en naarstig. Die Mij met ingespannen krachten zoeken. De verloren zoon kon niet meer in dat verre land blijven. De grond werd hem te heet onder de voeten. Hij was te verloren om het zich te permitteren niet naar zijn vader te

gaan. Hoezeer hij ook beseftte dat hij zwaar gezondigd had. Tot zulke zoekers zegt de Heere: die zullen Mij vinden. De Heere laat Zich vinden

Wat betekent het dus? De Heere bijtijds zoeken! Vandaag dus! In de wel-aangename tijd, in de dag der zaligheid. “Heden, indien gij Zijn stem hoort...” Bijtijds zoeken, daar wil vooral het woord uit Spreuken 1 toe dringen. Als je niet geleerd hebt de Heere in je leven te zoeken, dan zal er een tijd komen, dat je het wel zult doen. Dat je de Heere zoeken zult, zoals je Hem nog nooit zocht. Denk aan de dwaze maagden, die vijf, die geen olie in hun lampen hadden. Toen ze tot die ontdekking kwamen, probeerden ze nog snel in hun lacune te voorzien. Maar het was te laat. Tevergeefs klopten ze op de deur. Maar die was dicht. Definitief dicht. Zoals de ark van Noach, voor al die mensen die 120 jaar lang naar zijn stem niet hadden gehoord. Ze bonsden en zochten... Dan geldt het: ze zullen Mij vroeg zoeken, ijverig en in wanhoop - maar ze zullen Mij dan niet meer vinden. Hoe aangrijpend.

“Zal dit de film van je leven zijn?” Aldus het opschrift van een evangelisatiefolder van meer dan veertig jaar geleden. Negen plaatjes met een onderschrift. Een klein jongetje, spelend met een houten treintje: *veel te jong om aan God te denken*. Twee voetballende jongens: *veel te speels om aan God te denken*. Een knul van twintig, racend op een motor: *veel te overmoedig om aan God te denken*. Een verliefd paar op een bankje in het bos: *veel te gelukkig om aan God te denken*. Een nog jonge man bij zijn huis in aanbouw: *veel te druk om aan God te denken*. Een uitgeput persoon op bed: *veel te moe om aan God te denken*. Een oudere heer achter een vol bureau: *veel te veel zorgen om aan God te denken*. Een grijsaard in zijn laatste levensdagen: *veel te oud om aan God te denken*. Tot slot een grafsteen op het kerkhof: *te laat om aan God te denken*. Zal dat de film van uw of jouw leven zijn?

J.M.J. Kieviet

Het verbod op ademhalen

In de grote moskee van Mekka ligt een zwarte meteoriet. Volgens de islam wordt je door het aanraken van deze steen gereinigd van zonden. Door het reinigen van al de zonden zou de steen zwart zijn geworden. Moslims over heel de wereld bidden in de richting van dit gebouw. Aanvankelijk was de gebedsrichting Jeruzalem. Maar omdat de Joden de islam hadden afgewezen, heeft Mohammed in 624 Mekka als gebedsrichting gekozen. En als je nu vers 11 leest dan moet je niet denken aan de moslims. En dat je denkt: o ja dat doen ze in de islam ook. Dan bidden ze in de richting van Mekka. Maar dat bijgeloof moet je niet verwarren met wat Daniël hier doet. Daniël doet iets heel anders.

Als Daniël in de richting van Jeruzalem bidt, dan wil dat beslist niet zeggen dat hij Jeruzalem vereert, zoals de moslims Mekka vereren. Maar dan wil hij de Heere wijzen op Zijn belofte. *Heere dáár moeten we toch naar toe? Dat hebt u toch beloofd? Daar stond eenmaal het heiligdom. Daar was het altaar. Daar hebt U toch altijd gewoond?*

En nu mag Daniël niet meer bidden. Koning Darius had het bij wet verboden. Dus moet Daniël het bidden maar voor 30 dagen uitstellen. Maar zou hij dat kunnen? Jongelui ik zou aan jullie net zo goed de vraag kunnen stellen of je 30 dagen zou willen stoppen met ademhalen. Dan kan natuurlijk niet. Je kunt niet eens 30 minuten stoppen met ademhalen. 30 seconden is voor sommigen al moeilijk! Nou, dat is precies hetzelfde als wanneer je aan Daniël zou vragen om te stoppen met bidden. Want het gebed dat wordt wel de ademhaling van de ziel genoemd. En als je tegen Daniël zegt dat hij 30 dagen niet mag bidden, dan zegt hij: maar ik kan mijn geestelijke adem zolang niet inhouden!

Want als je echt geleerd hebt wat bidden is. Dat je contact met God hebt. Als je voelt dat de Heere naar je luistert. En merkt dat God een Hoorder is van het gebed, en dat Hij ze ook verhoort. Dat je kreeg waar je om vroeg, dat Hij gaf waar je om smeekte.

En als je dat dan moet missen. De verborgen omgang met God? Dat is toch onmogelijk! Om aan zo'n wet te gehoorzamen.

Waar zou Daniël anders de kracht vandaan moeten halen om staande te kunnen blijven? Temidden van al die heidense verleidingen? Temidden van al die wereldse verzoeking?

Kennen jullie ook zo'n gebedsleven, jongelui? Ik mag hopen dat je regelmatig bidt. 's Ochtends als je opstaat. Voor je eten en drinken. Niet alleen thuis, maar ook temidden van onze collega's of waar je ook bent. En ook 's avonds weer als je gaat slapen. En je zult zeker in moeilijke omstandigheden bidden. Of als je heel graag iets wil hebben.

Dan kun je ook nog heel indringend bidden en heel emotioneel. En dat is goed.

Maar hier wordt ons iemand voorgehouden die niet bidt uit gewoonte of uit nood alleen. Maar hier is iemand die moet bidden, net zoals hij moet ademhalen. Dat is noodzakelijk voor hem om te kunnen leven.

En om zo te kunnen bidden is het wel noodzakelijk dat we inderdaad dat geestelijke leven kennen. Dat we wederomgeboren zijn. Dat er leven in onze zielen is. En één van de kenmerken van dat zielenleven is, dat er gebeden wordt. De Heere zegt van Paulus, als hij tot bekering is gekomen: *'En ziet hij bidt'.*

Hoe is dat in ons leven? Kent de Heere ons als biddende mensen? Hoort Hij geregeld onze stem? Met onze noden, en onze behoeften, met onze schuldbelijdenis, met onze zielenworstelingen. Om Zijn Naam te loven en te prijzen. Om te pleiten op Zijn beloften. Is het gebed ook echt een levensbehoefte? Zoeken we de Heere omdat we Hem niet meer kunnen missen?

Als dit gebedsleven ons vreemd is, dan is er dus geen geestelijk leven. Of we zijn ver, heel ver van onze plaats. Dan betekent het dat we niet ademen met onze ziel. En dan blijft er alleen de dood over. Dat kan ook in het leven van Gods volk zo zijn. David zegt in psalm 32: *toen ik zweeg*. Hij bedoelt: toen ik niet meer bad. *Toen werden mijn beenderen verouderd. Mijn sap werd veranderd in zomerdroogten*. Dan komt er dodigheid in je ziel en dorheid in je hart.

Laten we toch veel aan Gods genadetroon verbonden zijn. Zoals de psalm dat zegt: *die naar Gods troon met zijn gebeën blijft wenden*. Met de noden van onze ziel en van ons lichaam. Met de noden van onszelf en van onze naaste. De mensen om ons heen, en de mensen van ons volk. De noden van de kerk en de noden van de wereld. Aanhoudend bidden omdat God de enige is die kan verlossen. De enige die harde harten kan bekeren. En dan Hem niet los te laten totdat Hij zegent.

M.A. Kempeneers
makempeneers@kliksafe.nl

*Daniël 6:11
Toen nu Daniël verstond, dat dit schrift getekend was, ging hij in zijn huis (hij nu had in zijn opperzaal open vensters tegen Jeruzalem aan), en hij knielde drie tijden 's daags op zijn knieën, en hij bad, en deed belijdenis voor zijn God, ganselijk gelijk hij vóór dezen gedaan had.*

Wanneer het gaat over bevindelijken dan is er de volgende rubricering: moderne bevindelijken, orthodoxe bevindelijken en gereformeerd bevindelijken. Elke groepering kan beschreven worden. Terecht of onterecht. Nu zou er gelet op de werkelijkheid een aanvulling kunnen zijn van lauwe, halfslachtige en starre bevindelijken, maar ook gemoedsbevindelijken die alleen bij het gevoel leven en alleen wat het gevoel raakt vasthouden. Er zijn ook verstandsbevindelijken, die leven bij hun denken en de conclusies ervan.

God spreekt

Nu is er zoals gezegd is de dwaling van de bevindelijken. Er wordt niet gedacht aan afdwalen in leer en leven, hoe erg dit op zich ook is, maar voor de aandacht staan dwaalgedachten omtrent het geestelijk leven. Gedachten die zelfs door prediking gevoed kunnen worden. Er wordt gewezen op het leven bij teksten, verzen of een bepaalde ervaring, maar het gaat niet om Christus. Het komt ook niet tot Christus. Zo gaat het door de jaren heen. Daartegenover wordt benadrukt: het komt aan op het geloof in Christus. Alles buiten Hem verdwijnt. Men kan op niets gronden en het gevaar is groot dat men er niet aan denkt dat satan ook teksten of ervaring kan geven. Wie iets kent van het kerkelijk leven in de vorige eeuw hoorde deze uitspraken. Niet als stelregel. Het werd hier of daar gehoord. Waar en door wie laten we rusten. Nu lijkt de dwaling van de bevindelijken nog springlevend te zijn. Zoals gezegd: men komt het tegen. Men hoort er van. Het leven bij en het leven eruit. Nu behoren constatering op de juiste wijze behandeld te worden. Gaat het over teksten, verzen of iets anders, dan is een herderlijk gesprek vanuit de Schrift van belang. Want in het geestelijk leven kunnen woorden Gods, Psalmen, gaan leven en werken. Daar valt het ontvangen van Bijbelteksten

Hoe werkt het Woord

DL 5 art 10

niet buiten. We zingen: Hij, namelijk de Heere, spreekt gewis tot elk die voor Hem leeft, Zijn gunstgenoot van blijde troost en vreë. Eenmaal sprak God tot mij een woord, tot tweemaal toe het ik 't gehoord, Psalm 62:8. Dit kan en mag. Het direct, gericht spreken van de Heere mag niet ontkend worden. Maar voorop staat, en zo voor ons: Het spreken Gods door en met Zijn Woord. De Heilige Geest is er geheel bij betrokken en zo ook in de prediking van Zijn Woord. De prediking is geen aanhangsel. In het Woord zelf worden we daarop gewezen. Denk aan het boek Handelingen. En laat niet liggen wat geput is uit het Woord en zo geworden is tot belijden van de Kerk. Wie leeft bij het geestelijk leven kan niet buiten onderwijs, lering en leiding. Gewezen is op het belang en noodzaak van de prediking. Als het ware een directe aanspraak wordt gekend. Er is weleens gezegd, en dat is niet iets gemoedelijks, maar realistisch: ik heb mijn naam horen noemen. Of dit of dat werd verklaard, toegepast en gaf zekerheid. De Heere geeft Woordvrucht. Het resultaat is: het na- belijden. In God zal ik het Woord prijzen.

Maar één zaak, één werkelijkheid verdwijnt niet: de Geest der genade en der gebeden.

In de Heere zal ik het Woord prijzen (Psalm 56:11). Van harte wordt meegezongen: Ik roem in God, ik prijs 't onfeilbaar Woord, ik heb het zelf uit Zijne mond gehoord (Psalm 56:5 ber.). Het doen, het spreken, het geven van de Heere, blijft niet beperkt tot de zondag. Ook is er het uitzien naar de Heere. Het leven is een open boek van de Heere. Onmisbaar is de hulp, de bijstand, de leiding van de Heere. Zijn genade, verlichting en vertroosting. Om die genadegaven van de Heere

wordt gevraagd. De levenssituatie kan aangrijpend zijn.

Gepast spreken

Aanvechtingen zijn er. Het 'je hebt geen heil bij God' kan diep treffen en zelfs neerslaan. Naar eigen gedachten en waarneming is alles weg. Maar één zaak, één werkelijkheid verdwijnt niet: de Geest der genade en der gebeden. Satan zift Gods kinderen als het graan op de zeef (Lukas 21:31). De graankorrel komt tegen de zijkant van de zeef, maar niet er overheen. De Heere bewaart, spreekt, sterkt en leidt en geeft uitkomst. Gezongen wordt Psalm 130 vers 4. De getrouwe Verbondsgod spreekt uit het Woord door het Woord naar het hart, naar dat de levensomstandigheid is. Dit doet Hij ook in beslissende situaties. Nu is er één zaak waarop we dienen te letten. Hoe waren we voor het spreken van de Heere. Waar werd naar uitgezien. Wat begeerden we van de Heere. Wat deed het gericht spreken van de Heere, wat heeft het gedaan en waar heeft het ons gebracht. Psalm 50:15 is een zeer bekende tekst. We mogen die tekst niet los zien van vers 14. De Heere roept op en spoort aan om Gode dank te offeren en het betalen van eigen beloften aan de Allerhoogste. Dan volgt: wat is de Heere goedertieren en vol ontferming. De Heere wil aangeroepen zijn in de dag der benauwdheid. Hij geeft een belofte: Ik zal er u uithelpen en gij zult Mij eren. De Heere geeft het een en het ander. Leeft er liefde in het hart, dan wil men ook komen tot het eren van de Heere in woord en daad, in geloofsvertrouwen en geloofsafhankelijkheid.

Vervulling

De Heere is een Waarmaker van Zijn Woord. Vele geschiedenissen in het Woord wijzen daarop en de Heere wil dat wij dit ter harte nemen. De geschiedenis van Jozef is overbekend. Het is van belang dat wij ons erin verdiepen. Al zijn onze wegen en levensomstandigheden geheel anders. Toch liggen er in Jozefs levensgang en levenswijze lessen voor ons. Dit is vanzelf van be-

tekenis voor een ambtsdrager, voor een theologiestudent en zeker voor een predikant. De Heere maakt zijn dromen waar dwars door een gevangentijd heen. God de Heere wilde Jozef leren om te gaan dienen. Dienen als Zafnath Paâneah (Gen. 41). Dienend Egypte en bovenal het schaapherdersvolk. Een gruwel in de ogen van de Egyptenaren (Gen. 46:34), maar verkoren door de God van Israël. Het laatste sprak bijzonder in de sterfkamer van vader Jakob. De onderkoning stond onder de broeders op de elfde plaats en welk een woord met opdracht en zekerheid lezen we, Gen. 50. Het leven is een leerschool voor allen die op Gods school zijn. Met de uitdrukking 'tekstjes of versjes, of iets bijzonders', moet men voorzichtig zijn. Trouwens het verkleinwoord drukt iets verachtelijks uit en daar moet men mee op passen. De Heere gebruikt ze.

Verzekerdheid

Gaat het in artikel 10 over de verzekerdheid van het geloof, dan wordt goed onderwijs gegeven. De verzekerdheid spruit voort uit het geloof aan de beloften Gods, die God de Heere in Zijn Woord overvloedig tot onze troost geopenbaard heeft. Als we dit gedeelte goed lezen, dan valt niet het eerste accent op geloof of op geloven, maar op de daad van God. Wat heeft Hij gedaan. De Heere heeft geopenbaard, ten toon gesteld, namelijk Zijn beloften in Zijn Woord. Iedereen kan ze lezen. Overall moet die heilsdaad geproclameerd worden. Gelijk dat reeds in hoofdstuk 2 art. 7 beleden wordt. Vanwege de rijke inhoud geven we dit artikel door. Voorts is de belofte van het Evangelie dat een iegelijk die in de gekruisigde Christus gelooft niet verderve maar het eeuwige leven hebbe, welke belofte alle volken en mensen tot welke God naar Zijn welbehagen Zijn Evangelie zendt, zonder onderscheid moet verkondigd en voorgesteld worden met gevel van bekering en geloof. De kantekening wijst op de volledige instemming 'zonder onderscheid'. Maar er is nog iets. Gehoord en gelezen werd: met bevel van geloof en bekering. Dit is niet juist. Dit is de omgekeerde volgorde. Het bestraffende woord van ongeloof volgt op het nalaten van geloof. De remonstrant op de kansel. Naar de Schrift dient in de prediking allereerst te worden gewezen op bekering en geloof. Waarin beide bestaan en wat beide laten zien. Dat is de Bijbelse orde. Gaat het over de wedergeboorte en de

werking en de doorwerking ervan dan staat in hoofdstuk 3 art. 12 terecht dat de mens door de genade, die hij ontvangen heeft gelooft en zich bekeert. Wat kan er een varen zijn op eigen kompas en inzicht, maar de veilige haven wordt niet bereikt. Al wordt het gedacht. Het verschil tussen bekering en geloof en geloof en bekering mag in het onderwijs niet ontbreken. Nu zegt artikel 10 dat Gods Woord spreekt en wijst op veel beloften. Met nadruk staat er Gods beloften. Wordt het Woord met aandacht gelezen, dan lezen we van beloften die wijzen op onderscheiden levensomstandigheden. Opwekkingen, bemoedigingen, vertroosting en verzekeringen. Terecht spreken de samenstellers van Gods overvloedigheid. God de Heere heeft Zijn beloften in Zijn Woord zeer overvloedig geopenbaard. Dit is juist gesteld. We hebben 66 Bijbelboeken en elk Bijbelboek wijst op Gods beloften. De eerste belofte, Gen. 3:15, spreekt al van Gods grote liefde. Nu staat er in artikel 10 bij 'Tot onze troost'. Beloften om te troosten, te bemoedigen, te zoeken met het uitzicht en de verzekering van vinden. De bezinning op het woord 'troost' is van belang. Wat het is, geeft en doet. Daar

is vanzelf de vraag bij betrokken: zien we uit naar troost? Spreekt het in ons gebedsleven? Het is geen automatische zaak. God de Heere spreekt troostvolle beloften in Zijn Woord. Troost missen we allen door de zonde en dat doet pijn. Maar wat heeft God geopenbaard? De troosteloze situatie verdwijnt, Jes. 40: 1 en 2. Matth. 5:4. Nu moeten we art. 10 goed lezen. Als het gaat over de verzekerdheid, die spruit niet voort uit de belofte, maar uit het geloof aan, sterker nog in de beloften Gods. Dit is door de werking van de Heilige Geest. Calvijn zegt: Hoe komen we tot het geloof? Niet door lezen van de Bijbel alleen of het horen van een predatie, maar wel doordat de Heilige Geest ons verstand verlicht zodat wij zien dat de beloften gegeven zijn voor zulke mensen als wij zijn. Mensen die uitzien naar en behoefte hebben aan Gods beloften. Wonder van genade. De Heere maakt door Zijn Geest tot behoeftigen, begerigen, tot uitzien, tot verwachters en geeft geloofsverzekering in Zijn belofte. Ik hoop in al mijn klachten op Zijn onfeilbaar Woord (Psalm 130:3).

M.C. Tanis

Van de redactie

Ds. P. Roos

Ds. P. Roos heeft een darmoperatie ondergaan. Hij werd gedragen en gespaard door de Heere en mag weer thuis zijn. We hopen van harte dat alles verder mee zal mogen vallen en dat ds. Roos weer voor mag gaan in de kerken en ook zijn werkzaamheden voor ons blad 'Bewaar het Pand' weer zal mogen en kunnen verrichten.

Zendingsdag Elburg

D.V. woensdag 22 juli. Sprekers: Ds. J. de Bruin, ds. M.A. Kempeneers, prof. dr. A. Baars en ds. R.P. van Rooijen.

Ontmoetingsdag Bewaar het Pand

We geven u alvast de datum door: D.V. zaterdag 12 september op Urk in de 'Eben-Haëzerkerk'. Sprekers: Ds. A. van Heteren over het weerstaan van de Heilige Geest, ds. A.J.T. Ruis over het uitblussen van de Heilige Geest, ds. A.C. Uitslag over het bedroeven van de Heilige Geest en ds. K. Visser over de kracht van de Heilige Geest.

Haamstedeconferentie

D.V. 24 t/m 26 augustus in het conferentieoord 'Mennerode' te Elspeet. Nadere informatie 0187-483071 of adevisser@kliksafe.nl. U kunt zich aanmelden op de website www.haamstedeconferentie.nl.

Predikantsvrouwencontactdag

D.V. 8 oktober te Nunspeet. Voor meer informatie mjvanderzwan@kliksafe.nl

Verschijsning volgende nr.

Het volgende nummer zal verschijnen over *drie weken* D.V. dinsdag 28 juli 2015. Kopij graag binnen donderdag 25 juni.

AvH

KERKVERLATING

Sjaak Jakobse deed onderzoek naar kerkelijk gedrag binnen de jeugd van de Gereformeerde Gemeenten. De kerkredactie gaf daarbij enig inzicht in de weg van jongeren inzake geestelijke vragen.

Vier van de dertig haken af. Dat geeft natuurlijk zorg, als het goed is. Maar daar staat tegenover: zestien van dat aantal doen belijdenis in de eigen gemeenten en een tiental zoekt het in andere kerken. Dat zijn, als de cijfers kloppen, ook positieve meldingen. Ik betwifel of het in onze kerken ook zo gunstig ligt.

Ik heb meermalen mijn reserves uitgesproken tegen allerlei onderzoeken. Dat vooral vanwege de suggestieve kracht die verbonden is aan negatieve ontwikkelingen. Jakobse is werkzaam bij de jeugdbond van de GG en uit dien hoofde deed hij persoonlijk onderzoek. Dat lijkt me een goede en aanvaardbare insteek.

De jongeren blijven in de belangstelling staan. Ik teken hierbij terzijde aan dat er nog een groep is die veel zorgen baart in geestelijk opzicht, namelijk de ouderen (vijftigers tot tachtigers). In hun leven moest geestelijk besef diep aanwezig zijn, maar het tegendeel komt helaas vaak voor. Toch staan zij voor de eeuwigheid en behoren hun leven te overdenken zoals het geleefd is. Dat moest schuldbesef en heilbegeerte wekken!

Er werd gepleit door Jakobse en ook door ds. Van Rijswijk voor meer gemeentelijke activiteit naar de jeugd toe en voor meer begrijpelijke preken. Dat alles heeft zijn nut. In onze kerken heerst de cultuur van een zekere overaccentuering van jongeren. We hebben dus ervaring met deze poging. Er is heel wat ondernomen onder het motto: de jeugd vraagt erom. Het heeft niet geleid tot meer waarneembare binding, integendeel. Ik zou dus de "Gergemmers" aanraden hiervan geen wonderen te verwachten. Jongeren zullen daarentegen aangesproken worden door geestelijke oprechtheid en authenticiteit. Bieden we de jeugd een werkelijke uitweg in Christus? Is die er voor ieder van hen persoonlijk? Steekt er verder werkelijk inhoud achter onze uiterlijke vormen? Dat zal jongeren in ieder geval aanspreken om ook datzelfde te mogen zoeken.

In het RD heeft zich nadien een discussie ontwikkeld. Het oude lied van de vereiste kerkelijke aanpassing werd gezongen door sommige inzenders. Zeer verrassend echter is dat reeds tot tweemaal toe jongeren zelf te kennen gaven zich geheel thuis te voelen in de kerkelijke sfeer (beide malen betrof het de GG). Men zou kunnen tegenwerpen dat er meer jeugd is die het tegenovergestelde denkt. Dat zal waar zijn. Ik neem echter in mijn (noordelijke) omgeving dat niet waar. Ik heb me ook al dikwijls verbaasd dat jonge mensen zich vrijwillig voegen onder een zuivere prediking. Natuurlijk zijn er jongeren die zich kritisch opstellen. Maar gelooft u dan niet dat de natuurlijke mens niet begrijpt de dingen die des Geestes Gods zijn? Kunnen we de Heilige Geest vervangen? Wat van jongeren geldt, geldt toch ook van de ouderen? Geestelijke afstand is en zaak van alle leeftijden en van alle tijden!

Niettemin zijn zaken als kanseltaal en omgangstaal in de gemeenten aandachtspunten. Geen bewust archaïstisch taal-

gebruik, geen houding en toonzetting die een overmaat van vroomheid willen aanduiden, geen "bevindelijke" taal (ik bedoel allerlei termen die slechts duidelijk zijn voor ingewijden), geen inconsequente levensstijl, daarentegen wel Bijbelse en dogmatische grondbegrippen, enz. Fnuikend moet het zijn als kerkelijke conflicten toenemen en als gemeenteleden onderling met elkaar in strijd zijn.

Een andere en zwaarwegender factor inzake kerkverlating zie ik anderzijds in de geest van deze eeuw. Paulus spreekt in Efeze 2 over de eeuw dezer wereld. Zeker is dat iets van alle tijden, maar vergeten we niet dat moderne technieken en mogelijkheden als een vloedgolf over de kerk komen. Ik las van iemand pas nog de opmerking dat de Gereformeerde Gezindte absoluut geen weerwoord heeft op bijvoorbeeld zaken als internet en mediagebruik. We hebben er geen antwoord op, we hebben geen afgeronde visie ontwikkeld. Er worden goede opmerkingen genoeg gemaakt, maar het lijkt dan op iemand die in een dijkdoorbraak met een emmer bezig is de vloedgolf tegen te houden. De afgoden zijn ons te sterk. We accepteren te veel. We zeggen dat we mee moeten. Is de gemiddelde Refo ook soms verworden tot een "digitale proletarier of een genetwerkt informatiemens" (Schnitzler)? Waarom is onze gezindte niet echt in voor een gefilterd internet? Waarom wijzen we sommige dingen niet categorisch echt af, zoals vroeger de TV werd afgewezen. Ik begrijp u als u zegt dat zo iets niet meer kan.

Toch stel ik dan wel een voorzichtige vraag. Er komt een tijd dat christenen niet meer kunnen kopen en verkopen, als zij het teken van het beest niet vertonen. Er kunnen op basis van Gods Woord situaties ontstaan waarin we buiten het economisch bestel komen te staan, als we de lijnen van het Woord aanhouden. De vraag is of we inmiddels in een dergelijke situatie zijn verzeild. We moeten, vanwege het "kopen en verkopen" wel mee met de stroom van de tijd, zeggen we dan. Dat is ontkenning van wat de Bijbel zegt. Is de economie (of zakelijk succes) niet een afgod geworden?

Want, ook in zakenkringen binnen de Geref. Gezindte, wordt (te) gretig gebruik gemaakt van de ict-zegeningen. Dat is gevaarlijk. We spelen met de sleutels van de hel. We denken de duivel te kunnen bekeren.....

Tenslotte: ik denk mee met hen die gemeente en jeugd nauwer aan elkaar willen verbinden. Enkele nog niet gehoorde suggesties: houd eens een openbare kerkenraadsvergadering in het bijzijn van jongeren; laat de jeugd meer dan nu gebeurt bejaardenbezoeken brengen; houd preekbespreking, niet met de jeugd alleen, maar met alle leeftijden door elkaar, Predik het Woord! enz. enz. En Cromwell zei: Houd je kruit droog!

PS.: spreekbeurten ds. Latzel (Bremen) d.v.: 8 juli Damwoude en 9 juli Driebergen; zie berichtgeving in het RD;

P. Roos

Enkele bladzijden uit het levensboek van Job (1)

Een van de Bijbelboeken die opvallend veel aandacht hebben gekregen van de Schotse schrijvers, is het boek Job. Wat liggen er veel schatten opgetast in de niet zo gemakkelijk toegankelijke goudmijn van dit Bijbelboek! Enkele gedeelten uit Job hopen we de komende tijd te overdenken. Daarbij luisteren we naar een tweetal Schotse Bijbelverklaringen.

De eerste verklaring is van de hand van de ons inmiddels wat bekendere George Hutcheson (1615-1674). In 1669 verschijnt zijn *Verklaring van het boek Job* (An Exposition of the Book of Job).

Bijbellezingen

Het is de vrucht van jarenlange studie van de predikant uit Edinburgh. In de jaren 1649-1660 heeft Hutcheson het boek Job namelijk grondig bestudeerd met het oog op het houden van een soort Bijbellezingen. In de jaren daarna heeft Hutcheson de resultaten van dat werk op schrift gesteld en persklaar gemaakt.

In zijn voorwoord schrijft Hutcheson, dat het bijbelboek Job absoluut uitleg nodig heeft. Dat hebben anderen ook wel beseft, want er zijn op het bijbelboek Job nogal wat verklaringen geschreven. Echter, de verklaringen die in de Engelse taal voorhanden waren, waren of te beknopt of te uitgebreid. Ongetwijfeld heeft Hutcheson bij de te uitgebreide verklaring gedacht aan het werk van de Engelse predikant Joseph Caryl, die tijdens zijn leven niet minder dan 425 keer over het boek Job preekte. In de uitgave die in mijn boekenkast aanwezig is, beslaan diens preken over Job zo'n 8.000 bladzijden!

Zelf schrijft Hutcheson dat zijn verklaring op Job uit zijn pen gevloeid is in een bijzonder moeilijke tijd. Ongetwijfeld doelt hij hier op het feit dat hij in de periode van 1662 tot 1669 geschorst is geweest als predikant, omdat hij niet wilde instemmen met een kerkregering door bisschoppen. Dat Hutchesons boek over de lijdende Job gereedkwam in een periode waarin zijn eigen leven langs onbegrepen wegen werd geleid, geeft aan zijn verklaring een bijzondere diepgang.

James Durham

Nog een tweede Schotse verklaring is er, waarnaar we hopen te gaan luisteren. Dat is het boek *Bijbellezingen over het boek Job* (Lectures on the Book of Job). In dit boekje – veel beknopter dan dat van Hutcheson – behandelt de auteur, James Durham, in tweeënveertig korte hoofdstukken de grote lijn van het boek Job. Wie is deze Durham?

James Durham wordt rond het jaar 1622 geboren in op een landgoed in het Schotse graafschap Angus. Hij groeit op als zoon van welgestelde ouders. Zijn universitaire opleiding krijgt hij in St. Andrews, maar hij maakt zijn studie niet af.

Op jonge leeftijd trouwt James met Anna Durham. Van deze Anna is niet veel meer bekend dan dat ze een godvrezende vrouw is geweest, en dat ze op jonge leeftijd stierf.

Bekering

Op zeker moment bezoekt James Durham, die dan begin twintig is, samen met zijn jonge vrouw zijn schoonmoeder, in de omgeving van Abercorn, een plaatsje dichtbij Edinburgh. Juist wanneer dit bezoek plaatsvindt, is in Abercorn de bediening van het Heilig Avondmaal aanstaande. Ter voorbereiding op het sacrament vindt er – volgens de Schotse gewoonte van de zogenaamde Avondmaaltijden (Communion Seasons) – een dienst op zaterdag plaats. Durhams schoonmoeder dringt er sterk op aan, dat ook James deze dienst zal bijwonen. In eerste instantie weigert James. Maar als zijn schoonmoeder en zijn vrouw blijven aandringen, gaat Durham toch mee.

De predikant preekt ernstig en het Woord legt beslag op Durham. Als James thuiskomt, zegt hij tegen zijn schoonmoeder: 'De dienaar heeft vandaag zeer ernstig gepreekt en het zal nodig zijn aandrang op me uit te oefenen om morgen naar de kerk te gaan'.

Zodoende is Durham zondagmorgen opnieuw in de kerk. De dominee – een zekere Ephraim Melville – preekt die morgen over 1 Petrus 2:7: 'u dan die gelooft, is Hij dierbaar'. Het is onder deze preek dat de Heere James tot bekering brengt.

Binnenkamer

De bekering van James Durham – u kunt er meer over lezen in het mooie boekje *Schotse geloofshelden* van John Howie – blijft niet zonder gevolgen. Durham zondert zich veel af om te bidden, te lezen en te mediteren. Om zich hieraan ongestoord te kunnen wijden, laat hij een kleine studeerkamer aan zijn huis bouwen. Daar is hij vaak te vinden. Zijn vrouw en het huispersoneel moeten hem soms herhaaldelijk roepen, voordat hij zijn binnenkamer verlaat.

De biddende lezing en overdenking van Gods Woord werpen hun vrucht af. Onder de zegen van de Heere maken ze Durham in een betrekkelijk korte periode tot een 'geoeftend en geleerd man' (an experimental and learned man). En wat Durham op dat moment nog niet bevroeden kan – in de stille uren in de studeerkamer bereidt de Heere de jonge James voor op een tamelijk korte, maar ook zegenrijke periode van dienst in Zijn Koninkrijk. (wordt vervolgd)

A.J.T. Ruis

Verdediging en onderwijs

Hand. 2:14-18

Maar dit is het wat gesproken is door de profeet Joël.

Verdediging

Petrus weerlegde de spottende woorden van de vijanden. Hij verhief zijn stem om door de grote menigte goed gehoord te kunnen worden. Hij die Jezus verloochend had, mag Hem hier belijden. Petrus sprak de hoorders als volgt aan: 'Gij Joodse mannen, en gij allen die te Jeruzalem woont.' Joden moesten lovers en geen lasteraars zijn. Petrus sprak: 'want dezen zijn niet dronken.' Zo weerlegde Petrus de laster van dronkenschap. Deze laster raakte de apostelen, maar bovenal de eer van God. Petrus sprak de vijanden zachtmoedig aan: 'want dezen zijn niet dronken, gelijk gij vermoedt.' Zachte woorden zijn vaak het meest geschikt om terecht te wijzen. Volgens Beukelman ging het over het drinken van de offerwijn. Deze offerwijn was echter tot twaalf uur op de middag in handen van de priester. Voor die tijd kon niemand ervan drinken.

Onderwijs

Petrus gaf onderwijs aangaande datgene wat er gebeurd was. Hij sprak: 'Maar dit is het wat gesproken is door de profeet Joël.' We vinden dit in Joël 2:28 en 29. Met de laatste dagen worden de dagen van het Nieuwe Testament bedoeld. De Persoon en de gaven van de Heilige Geest zijn uitgestort. De Bijbel spreekt van 'uitstorten'. Het zal geschieden onder alle volkeren der aarde: 'alle vlees'. Uit Joden en heidenen zullen er uit alle leeftijden toegebracht worden. Er wordt immers gesproken over jongelingen en ouden. Zij zullen profeteren: dat is de geheimen van Gods raad openbaren en toekomstige dingen voorzeggen. Daarnaast is er sprake van gezichten en dromen. In de eerste tijden zijn er buitengewone gaven van de Geest geweest ter bevestiging van de Evangelie- leer. Dat alles is op de Pinksterdag in vervulling gegaan.

Toepassing

Er is meer stof tot klagen dan tot roemen. Er zijn veel spotters of dronkaards of beide tegelijk. Anderen hebben alleen aan de buitenkant wat godsdienst maar beleven niet dat zij de Heilige Geest nodig hebben. Weer anderen laten in hun spreken en doen zien dat zij van de wereld zijn. Zij zijn onvruchtbaar in het goede. Veel oude mensen vermaken zich nog in de zonden. Ook met jonge mensen is dat het geval. Dienstknechten en dienstmaagden dienen voor het grootste deel de duivel. "De alleruiterste geesteloosheid heeft thans ons christendom bevangen." De meesten hebben totaal geen kennis van Gods Woord, waarheden en wegen. Die enige kennis hebben spreken

daarvan niet voldoende tot hun naaste. Men maakt samenkomen om te spreken over Gods Woord, waarheden en wegen verdacht. "Op deze is nooit een druppel van des HEEREN Geest uitgestort, zij zijn ongelukkig, liggen nog in de natuurstaat, dood in zonden en misdaden en worden van de helse geest naar het eeuwig verderf maar voortgesleept." Zal het nog eens goed komen met zo iemand, dan moet u uw geesteloosheid met een levend gezicht zien, dan moet u tot de Heere Jezus gebracht en in Hem overgezet worden, dan moet u aan het bidden geraken met Saulus en daarin aanhouden. Dan moet u Gods Woord veel lezen en het gezelschap van Gods kinderen opzoeken. Dan moet u uw hart veel openleggen voor de Geest en Zijn bearbeiding: Bekeert u, en gij zult de gave des Heiligen Geestes ontvangen, Hand. 2:38.

Begenadigden, de Geest is op u uitgegoten. Waar zijn de juiste vruchten? Hebt u nog niet heel wat over van het verdorven vlees? Bent u vervuld met de Heilige Geest zoals Stefanus? Spreekt u tot de mensen stichting, vermaning en vertroosting, wat Paulus profeteren noemt? 1 Kor. 14:3. Bent u onbekwaam, mist u de vrijmoedigheid? Zorg ervoor dat u de Geest niet bedroeft of uitblust.

Als u christenen bent, moet u de naam van Christus belijden. Spreek niet tot anderen op een beleerende manier alsof u niets mis zou kunnen hebben. Doe het voorzichtig. Sla acht op tijd, plaats en persoon. Tracht het vooral te doen met uw wandel, dat die spreke. "Wij zeggen nog in het bijzonder tot de zonen en dochters: leert profeteren, oefent u in Gods Woord; tot de jongelingen: ziet gezichten, u veel in het geloof werkzaam houdende; tot de ouden: droomt dromen, veel op de HEERE en Zijn Woord peinzende; tot de dienstknechten en dienstmaagden: profeteert, dat is, zoekt door uw gedrag de leer van de Zaligmaker alleszins te versieren. Beschimpt en lastert u de wereld ondertussen, verdedig u toch met alle onversaagdheid en vrijmoedigheid, nergens voor vrezende; met alle zedigheid en zachtmoedigheid, nooit schelden met schelden beantwoordende; met alle deftigheid, nooit spottende; vooral beroept u op uw gedrag en beschaamt hen daarmee. De HEERE zal u hierna eens met Zijn Geest vervullen en u dan volmaken."

A. van Heteren

Kinderloosheid

Er is al menig woord gezegd en geschreven over het kruis van kinderloosheid. Toch blijven er vragen. Zolang er kinderloosheid is, zijn er vragen. Maar nu een vraag over opstand van binnen. Met je mond belijdt je dat je nergens recht op hebt en toch kun je zo jaloers zijn op hen die moeder worden; boos op hen die geen moeder willen worden. Toch kan er zo'n diep verdriet zijn als je oud en alleen bent; je man of vrouw is er niet meer. En kinderen waren er nooit. Graag wil ik naar aanleiding van een gesprek iets over zeggen en daarbij uitgaan van wat we lezen over Hanna, de moeder van Samuel.

Hanna had twee kruisen te dragen. Het eerste kruis was dat van de kinderloosheid. Het tweede kruis was dat ze geplaagd werd. Zij die er weet van hebben ervaren kinderloosheid inderdaad als een kruis, een grote teleurstelling. En dat is het ook.

Een mens heeft zo zijn verwachtingen. En als die verwachtingen niet uitkomen spreken we van een teleurstelling. Mag een mens dan geen verwachtingen hebben? Jazeker mag dat. Maar we moesten ook realistisch zijn. Om der zonde wil zijn er vele teleurstellingen in het leven. Om der zonde wil kunnen we eigenlijk niets anders dan moeite en verdriet verwachten. Als ons in het leven zegeningen geschenken worden, moesten we diep verwonderd zijn. En dat zijn we van nature nu ook weer niet! We zijn teleurgesteld als onze verwachtingen niet uitkomen en vinden het aan de andere kant maar gewoon als onze verwachtingen en idealen wel uitkomen! We zijn van nature rechthebbend en dat moet ons schuld voor God worden.

Juist het feit dat anderen het krijgen van kinderen normaal vinden, kan hen die geen kinderen krijgen, zo steken en pijn doen. Ook doet het behoorlijk veel pijn als we anderen kinderen zien 'plannen' en die planning verloopt ook nog eens naar wens! Dan kan er boosheid in het hart komen en opstand. Opstand tegen het bestuur van God, Die geen streep haalt door de plannen en verwachtingen van anderen en wel door de mijne.

Zulk een naar, innerlijk gevoel beïnvloedt het gebed. Als we bidden om kinderen, is het niet meer het gebed van een rechteloze, maar van een rechthebbende. Als we dat beseffen maakt het ons nog ongelukkiger dan we al zijn en we komen er niet meer uit. We weten wel dat we nergens geen recht op hebben, maar dat hebben die en die toch ook niet en die hebben wel kinderen!

Nog eens: mag een mens dan geen verwachtingen hebben? Sterker nog: is het dan verkeerd om kinderen te willen als je getrouwd bent? Met alle nadruk: natuurlijk is dat niet verkeerd! Net zo min als het verkeerd is dat je begeert dat al je kinderen in de waarheid wandelen of dat je op je trouwdag begeert lang en gelukkig met elkaar te mogen leven.

Maar het is wel zo dat de Heere ons wat te zeggen heeft, als het leven niet aan bepaalde verwachtingen beantwoordt. Zojuist zei ik al dat het moest verootmoedigen, als het leven

anders loopt dan we wensten. Maar het mag ons ook niet ontmoedigen. Het moest ons begerig maken te weten wat God dan wél met ons leven, in dit geval ons huwelijksleven voor heeft! Het leert ons dat niet onze wil, maar Gods wil geschiede! Al zeg ik er gelijk bij dat het gebed om de eerbiediging van Gods wil ons uit genade geleerd moet worden.

Als God een bepaalde weg afsluit, doet Hij dat altijd om een andere weg te openen. Hij kan het zo maken dat we Gods wegen gaan aanbidden, ook al gaan zij tegen vlees en bloed en onze eigen verwachtingen in.

Ik las eens van iemand die vele jaren wachtte op de kindergezegen, dat de geschiedenissen van bijvoorbeeld Hanna, om daar maar even bij te blijven, juist zo kunnen irriteren, omdat het daar gaat om een vrouw die wel lang moest wachten, maar uiteindelijk dan toch nog kinderen kreeg! En ik moet dat nog maar zien, zo was de redenering.

Dat onvruchtbare en zelfs oude vrouwen toch nog een kind kregen, leert ons dat we nooit klein van God mogen denken, maar altijd op Hem mogen hopen, zelfs ondanks menselijke onmogelijkheden. Maar het kan ook gebeuren dat God ons duidelijk maakt, wat Hij Mozes duidelijk maakte, toen Hij op diens dringend gebed sprak: Spreek Mij niet meer van deze zaak. En zolang God dat niet zegt mogen we Hem heilig 'lastig vallen' in het gebed. Maar wel in het besef dat er niet staat: die het van de Heere verwachten, zullen niet beschaamd worden, maar: die Hem verwachten, zullen niet beschaamd worden, Psalm 25:3. Dat is toch wat anders!

Denk nooit dat God geen oog heeft voor uw kruis. In 1 Kronieken 2 worden twee mensen genoemd, die bij ons volkomen onbekend zijn, Seled en Jether. Ooit van gehoord? Maar de Heere kende ze. En Hij kende hun verdriet. Want van beide mannen wordt gezegd dat zij stierven zonder kinderen. God kent de smart van onze harten wel. Hij staat er niet onverschillig tegenover. Hij troost zelfs het hart dat schreiend tot Hem vlucht! Die ervaring wens ik u van harte toe.

K. Hoefnagel

P E R S BERICHT

SLIEDRECHT.

De kerkenraad van de Christelijke Gereformeerde Kerk van Sliedrecht Beth-El heeft heer L. Voorthuizen uit Alphen aan de Rijn per 1 juli benoemd als fulltime pastoraal medewerker binnen zijn gemeente.

De heer Voorthuizen (46) is gehuwd en is werkzaam als projectmanager en organisatieadviseur. Hij is verbonden aan de Christelijke Gereformeerde Kerk van Alphen aan de Rijn en dient daar momenteel in het ambt van ouderling.

De gemeente van Sliedrecht Beth-El telt ongeveer 1400 (doop) leden.

KERKHISTORISCHE WANDELINGEN DOOR MIDDELBURG

Kerkhistorische wandelingen met herinneringen aan Ds. B. Smijtegelt op D.V.: 18 juli, 15 augustus, 5 september en 24 oktober. Start voor het oude Stadhuis op de Markt om 14.00u. De wandeling met gids voert langs tal van locaties waar kerken staan of stonden. Groepen kunnen een aparte afspraak maken. Opbrengst (vrijwillige bijdragen) geheel bestemd voor de Stichting Vrienden van Heidelberg en Dordrecht. Info en aanmelding: P.C. Beeke, 0118-633828 / p.c.beeke@kliksafe.nl.

Extra Smijtegelt-wandeling: 26 september om 15.30u, start voor de Oostkerk, Oostkerkplein.

De Vormingscursus weer actueel !

In het winterseizoen 2015/2016 organiseert de Commissie Vormingswerk Christelijke Gereformeerde Kerken weer de vormingscursus over een aantal onderwerpen rond kerk en samenleving. Vele jongeren en ouderen hebben in de afgelopen jaren enthousiast deelgenomen aan deze cursus. Wij nodigen u uit om ook (weer) mee te doen.

De cursussen vinden plaats in Apeldoorn, Drachten, Goes en Sliedrecht.

In de periode september 2015 – maart 2016 worden de volgende onderwerpen behandeld:

Bijbel, Techniek en Wetenschap	prof. dr. S. Strijbos
Ambt, gezag en leiderschap	prof. dr. A. Baars
Erasmus, christen-humanist	
tussen twee vuren	mw. drs. C.T. Boerke
Europa, Mekka van de Islam	H.J. Takken / drs. C. Rentier
Vier Evangelieën –	
Sleutels tot het lezen	drs. R. van de Kamp
Sjabbat en Zondag	drs. A.J. van der Toorn

Enthousiaste en kundige docenten zullen de onderwerpen in 3 lessen behandelen. De lessen worden op 9 zaterdagochtenden gegeven. Tijdens de lessen is er tijd voor persoonlijke vragen met betrekking tot de onderwerpen.

Op de eerste cursusochtend krijgen de cursisten een syllabus uitgereikt met alle lesstof. Het programma en een lesrooster wordt vooraf toegezonden.

Er is geen specifieke vooropleiding of kennis vereist voor deelname.

De kosten voor de totale cursus bedragen € 45,- (deelnemers in Goes € 35,-) Uitgebreide informatie en cursusdata: <http://www.cgk.nl/index.php?vormingswerk>

Wij zijn ook op Facebook <https://www.facebook.com/VormingscursusCGK>

Aanmelding via: – e-mail: vormingswerk.cgk@gmail.com onder vermelding van naam en cursusplaats

– website: <http://www.cgk.nl/index.php?vormingswerk>

BOEKBESPREKINGEN

Ds. A.C. Uitslag, Elke dag Vaderdag, gebonden, 125 blz., € 12,50, Uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 978-90-331-2680-2.

Dit vlot geschreven boekje heeft al heel wat reacties opgeroepen. Het is een goede zaak dat vanuit Gods Woord lijnen worden getrokken naar het vader-zijn. Praktijkvoorbeelden verhelderen de inhoud. Allerlei facetten van het vaderschap worden beschreven. Vaders wordt een spiegel voorgehouden. Vaders dienen het goede voorbeeld te geven op alle levensterreinen. Twee kleine stukjes willen we aan u doorgeven. Op blz. 39 en

40 staat “Je hebt als vader te bedenken dat je kinderen op je letten. Als je zelf hele dagen met je mobiel bezig bent, zullen zij dit gedrag gemakkelijk overnemen. Als je je vrouw een grote mond geeft, moet je niet raar opkijken dat de kinderen hun vader en moeder evenmin met respect zullen behandelen.” We lezen op blz. 42 “Geestelijk verval begint vaak in de gezinnen, waar ouders de teugels steeds meer laten vieren. Wanneer u als vader ruimer wordt in uw opvattingen, wordt dat overgenomen door de kinderen. Binnen twee generaties kan er van een christelijke levensstijl niets meer over zijn.” De eerste druk is al uitverkocht. Het boekje blijkt dus in een behoefte te voorzien. Handvatten worden aangereikt opdat vaders echt vaders zouden zijn. Kinderen hebben immers een vader en een moeder nodig.

Thomas Boston, Een hart om Hem te vrezen, gebonden, 75 blz., € 10,90, Uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 978-90-331-2674-1.

Thomas Boston (1676-1732) was predikant in Simprin en Ettrick. In 1709 hield hij drie preken over Deuteronomium 5:29 'Och, dat zij zulk een hart hadden om Mij te vrezen en al Mijn geboden te alle dagen te onderhouden, opdat het hun en hun kinderen welging in eeuwigheid.' Veel onderwijs wordt in deze preken gegeven. Iets daarvan willen we doorgeven. We lezen op blz. 57 "Daar waar een ziel met de Heere verbonden is, wordt zij tot een

woonstede voor de Geest gemaakt – en dat is het waardoor de vruchten van de heiligheid worden voortgebracht. Efeze 5 vers 9: Want de vrucht des Geestes is in alle goedheid en rechtvaardigheid en waarheid. Hier zeggen sommigen misschien: Ach, dit zegt dat ik dood ben, want ik kan doen wat ik wil, maar het onkruid van de vervloekte aarde van mijn hart laat het niet toe dat hier vrucht tevoorschijn zal komen. Zulke mensen geef ik ten antwoord: Er groeit in het hart van de gelovigen in deze wereld geen vrucht of die heeft het onkruid van de verdorvenheid naast zich. Hun geloof is bevuurd door ongeloof, hun hoop door verlegenheid, hun ernst door huichelachtigheid. Maar doet u er ook moeite voor dat onkruid uit te rukken? Als u naar een tuin zou kijken en daarin niets dan onkruid zou zien, maar wel de tuinman die het uitwiedt, dan zou u tot de slotsom komen dat daar iets anders moet zijn. Zo is het hier ook. Wilt u zien of er iets van ondergroei gedijt in uw hart, als u neerwaarts groeit in ootmoed, in afkeer van uzelf en in zelfverloochening, meer afhankelijk bent in het besef van de Heere nodig te hebben en Hem aan te kleven? Kijk dan eens naar Efeze 4 vers 15 en 16. Dorre bomen laten gewoonlijk hun takken niet neerhangen om de grond te beroeren – totdat ze door een hevige wind worden afgebroken."

Richard Baxter, Met Christus te zijn, gedachten over het sterven, gebonden, 123 blz., € 12,95, Uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 978-94-627-82501.

In de inleiding komt naar voren dat de opvatting van Baxter aangaande de rechtvaardiging en de reikwijdte van de verzoening tegenspraak heeft opgeroepen. We lezen op blz. 13 in het voorwoord: "Geloof als gehoorzaamheid aan de eis van het nieuwe verbond en niet de aan de zondaar toegerekende gerechtigheid van Christus is voor Baxter de feitelijke grond van de rechtvaardiging." Wat de praktijk

van de godzaligheid betreft kan er veel van Baxter geleerd worden. Het boek "Met Christus te zijn" schreef hij toen hij zijn levenseinde voelde naderen. We lezen op blz. 14: "Het sluit

aan bij de godsvrucht van de Vroege kerk en de kerk van de middeleeuwen. Een christen bereidt zich in dit leven voor op het eeuwige leven. Immers wat baat het de mens, al zou hij de hele wereld winnen, maar zijn ziel verliezen?" Baxter wenste te prediken als een stervende tot stervenden. Aangaande zijn boeken getuigde hij "Ik was een pen in Gods handen, welke lof komt een pen toe?" Het boek bevat ook een korte levensschets van Richard Baxter. Tenslotte twee citaten van blz. 96 "Waarom zou ik door de vrees voor de dood worstelen tegen de gewone loop der natuur en tegen mijn enige hoop op geluk? Is het de mens niet gezet 'eenmaal te sterven?' Zou ik willen dat God zondige mensen op aarde onsterfelijk maakte?" "Maar Heere, Gij weet dat ik zo graag de Uwe zou zijn en geheel de Uwe en dat ik voor U begeer te leven. Laat mij daarom rustig sterven in U en U volkomen vertrouwen met mijn ziel."

B.S. van Groningen, Vragen naar de weg, als je op een kruispunt staat, paperback, 95 blz., € 8,95, Uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 978-90-331-2678-9.

De auteur is docent godsdienst aan het Wartburg College (locatie Guido de Brès) te Rotterdam. Bij belangrijke beslissingen in het leven moet de Bijbel onze gids zijn. De manier waarop in de Bijbel keuzes werden gemaakt, wil ons helpen bij keuzemomenten in ons leven. Op blz. 40 gaat het over de keuze van Ruth: een keus tussen de afgoden en de enige waarachtige God.

"Eigenlijk willen we allemaal schipperen:

God wat en de wereld wat. Maar dan kom

je om. Maar wat zou het groot zijn als je met Ruth mag zeggen: 'Uw volk is mijn volk en uw God mijn God.' Van die keus krijg je nooit spijt. Nu niet en in der eeuwigheid niet!"

Colofon

Dit blad wordt om de veertien dagen uitgegeven door de stichting Bewaar het Pand.

ISSN nummer: 0166 - 4646

REDACTIELEDEN

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren,
Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

REDACTIE ADRES

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, T 0527-688978
E a.vanheteren@kliksafe.nl

ABONNEMENTEN

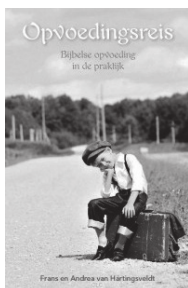
P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. T 0184-669116
E pand@solcon.nl NL37 INGB 0000 7043 50 t.n.v.

Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 20,- per jaar. Abonnementsprijs Verenigde Staten en Canada \$ 20,- per jaar. Advertentietarieven op aanvraag.

Abonnementen lopen van 1 januari t/m 31 december.

Een abonnement kan op elk moment ingaan en moet uiterlijk 1 december schriftelijk of per e-mail worden opgezegd.

Frans en Andrea van Hartingsveldt, Opvoedingsreis, paperback, 112 blz., € 9,95, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978-94-6278-2037. Het boekje is ontstaan vanuit opvoedingsbijeenkomsten in de Gereformeerde Gemeente van Elspeet, waar de auteurs bij betrokken waren. Na een Bijbelstudie worden vanuit Gods Woord lijnen getrokken naar de dagelijkse opvoedingspraktijk. Vragen en een casus

proberen de onderwerpen dichtbij te brengen en het nadenken en spreken erover te leiden. Ouders kunnen dit boekje ter hand nemen, maar het kan ook gebruikt worden op kringen of in groepen waar over de opvoeding wordt gesproken. We citeren enkele regels van blz. 74 "Kinderen leren gehoorzamen, is dus niet een kwestie van hun gedrag veranderen. Er is een vernieuwing van het hart nodig. Het is belangrijk om dat liefdevol en eerlijk aan kinderen duidelijk te maken, wanneer ze een regel overtreden of een grens overgaan. Het wijst ouders en kinderen erop dat er een Zaligmaker nodig is om het hart te vernieuwen."

Andrea van Hartingsveldt- Moree, Wijzer op weg naar de wederkomst, gebonden, 77 blz., € 14,95, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978-94-6278-1740.

In de serie 'Christelijke feestdagen in het gezin' is nu een deel verschenen dat gaat over de wederkomst. Er worden mooie lijnen getrokken van het feest van het bazuingeklank, vanuit de Grote Verzoendag en het Looftuiftenfeest naar de wederkomst en de eeuwigheid. De bijgevoegde wereldkalender laat zien hoe dicht we bij de wederkomst leven. De Heere geve te beleven wat we lezen in art. 37 van de Nederlandse geloofsbelijdenis: 'Daarom verwachten wij die grote dag met een groot verlangen, om ten volle te genieten de beloften Gods, in Jezus Christus, onze Heere.'

Willemieke Kloosterman- Coster, Pieter heeft verdriet, gebonden, 45 blz., € 12,95, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 9789462781795. Dit voorlees- en kijkboek over rouw, geschreven voor de leeftijd van 3-7 jaar, legt op een heel begrijpelijke manier uit wat het betekent als iemand die lief en dierbaar was overleden is. Het boek bevat veel illustraties en beantwoordt aan het gestelde doel.

Agenda's. Twee keurig uitgevoerde agenda's voor het basisonderwijs werden ons toegestuurd: Een agenda met foto's van Ons Koninklijk Huis en een agenda met afbeeldingen van ons leger. Uitgave De Ramshoorn, Goes, per stuk € 4,95, bij tien exemplaren € 3,95.

De Verrassing
Bungalowpark

**Al 60 jaar
verrassend op Texel!**

www.deverrassing.nl | 0222 31 89 06

**Welkom
terug op
ons park!**

**UW ADVERTENTIE
IN KLEUR?***

Neem contact op met de administratie!

* Alleen mogelijk op de achterzijde.

HARKES
Begravenissen

Persoonlijke zorg voor uw begrafenis

Dokter Hamburgerlaan 59
2771 JR Boskoop

www.harkesbegravenissen.nl

Wij verzorgen alleen begravenissen

0172 - 21 21 22

VAN STAVEREN
Begravenisverzorging

Sumatrastraat 11
2405 EM Alphen aan den Rijn

**Dag en nacht bereikbaar
en in elke regio**

(0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begravenissen
Bestel vrijblijvend het boekje "Mijn laatste wens"
www.vanstaverenbegravenisverzorging.nl

**HET UITGEVEN
VAN PURITEINSE
WERKEN IN
DUITSLAND:
EEN ERESCHULD
VOOR
NEDERLAND**

De Duitstalige landen horen bijna niets meer over de enige troost beide in leven en sterven. Wilt u helpen? Schenk dan tijdens uw vakantie een goed boek.

Bestellen kan via onze website www.svvhed.org. Voor giften: NL35 ABNA 0548 9879 20.

Adres: Elzenbos 25
4191 MR Geldermalsen
E-mail: info@svvhed.org
Telefoon: 0345 - 58 08 10